

PSICOLOGIA DEL CICLE VITAL : DE L'ADOLESCÈNCIA A LA VELLESA

21137

Unitat de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia de l'Educació

Professors teoria: Eulàlia Hernández i Isabel Crespo

Professors pràctiques: Mercè Pérez, José Luis Lalueza, Eulàlia Hernández, Isabel Crespo, Carrasumada Serrano i Esther Miquel

OBJECTIUS

Aquesta assignatura és la continuació de Psicologia Evolutiva, Processos Fonamentals i de Desenvolupament de Processos Socio-Afectius. Si en aquestes va estudiar-se el desenvolupament de la cognició, la comunicació, l'afectivitat i la interacció social durant la infància, ara es tractaran aquelles etapes del cicle vital encara no estudiades: l'adolescència, la edat adulta i la vellesa.

TEMARI

Tema 1. El desenvolupament al llarg del cicle vital: Canvi, crisi, transició

- a) L'estudi del cicle vital i la revisió del concepte de desenvolupament. Implicacions metodològiques.
 - Concepte de desenvolupament: cicle vital
 - Influències normatives i no-normatives.
 - L'efecte dels successos estressants en la trajectòria vital
 - Perspectiva psicosocial: tasques de desenvolupament
 - Aspectes del desenvolupament: emocions i afecte, coneixement, cultura i societat.
- b) Especificitats en l'estudi del cicle vital.
 - La generació com a variable diferent de l'edat
 - Dissenys d'anàlisi del desenvolupament: longitudinals, transversals, seqüencials

Tema 2. Adolescència

- a) L'adolescència en la història i les cultures.
 - Concepte d'adolescència
 - Concepcions socials de l'adolescència
 - Antropologia de l'adolescència
- b) La pubertat. Sexualitat.
 - Context cultural i històric: acceleració secular
 - Canvis físics: quins, reorganització de la imatge corporal
 - Pubertat precoç i tardana.
 - Activitat sexual: definició, diferències individuals
- c) Els canvis intel·lectuals.

Diferències qualitatives amb l'infant i l'adult

Un model explicatiu: L'etapa de les operacions formals de Piaget

Crítiques al model: el paper de les característiques individuals, de l'experiència, dels continguts de la tasca i de la cultura. Alternatives al model

d) Els canvis en les relacions socials. Família i amistats.

Contextualització cultural del concepte d'autonomia.

Família: autonomia i conflicte generacional

Amistats. Evolució i funcions. Relacions afectives.

El microsistema social del grup d'amics

e) Crisi d'identitat i definició de la identitat.

Aspectes evolutius propis de l'adolescència que afecten a la identitat.

Actituds, valors i conducta

Crisi o exploració?

Contextualització cultural del desenvolupament de la identitat

La identitat com a narrativa.

Tema 3. Edat adulta i vellesa

a) Etapes de la vida adulta.

Períodes en la maduresa: estadis i crisis

Perspectiva psicosocial: Tasques del desenvolupament

b) Canvis en la intel·ligència.

Capacitats intel·lectuals en funció del tipus de tasca evolutiva a cada edat.

Models d'evolució de la intel·ligència: piagetians, processament de la informació i psicomètrics.

c) Organització i evolució de la vida familiar.

El cicle vital de la família. Transicions ecològiques. Tasques de desenvolupament.

Diversitat d'estructures familiars i formes de vida.

d) Vida social a l'etapa adulta i la vellesa.

Relacions interpersonals i xarxes de recolzament.

Treball i jubilació

Diferències de gènere.

PRÀCTIQUES

Les pràctiques s'organitzaran a partir de entrevistes fetes pels estudiants a individus de diverses generacions. S'estudiaran diverses metodologies d'anàlisi.

BIBLIOGRAFIA

Carretero, Marchesi & Palacios (1984): *Psicología Evolutiva, 3: Adolescencia, Adulter y Senectud*. Madrid: Alianza.

Coleman, J.C. *Psicología de la adolescencia*. Madrid: Morata.

Fericgla, J.M. (1992): *Envejecer. Una antropología de la ancianidad*. Barcelona: Anthropos.

Hopkins,R. *Adolescencia. Años de transición*. Madrid: Pirámide.

Lutte,G. *Liberar la adolescencia*. Barcelona: Herder.

Vega,JL Y Bueno,B (1995): *Desarrollo adulto y envejecimiento*. Madrid. Síntesis.

AVALUACIÓ

Examen final de l'assignatura i treball de pràctiques, al 50% de la nota final. A l'inici de curs s'especificarà la modalitat d'examen i les característiques dels treballs de pràctiques.